

แนวปฏิบัติการลดและ คิดแยกขยะมูลฝอย

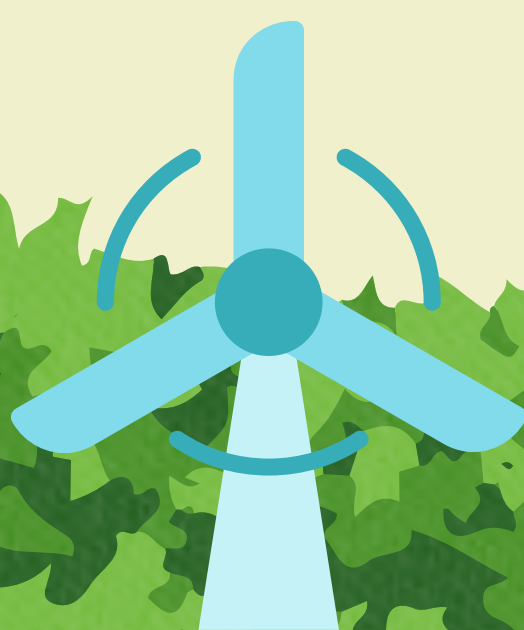
ภายในสำนักงานคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จัดทำโดย

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

แนวปฏิบัติการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย ภายในสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในปี 2568 ประเทศไทยมีขยะมูล 27.76 ล้านตัน ในจำนวนนี้มีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ 10.62 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดถูกต้อง 11.10 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง 6.04 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 25.09 ล้านตัน ดังนั้น การจัดการขยะมูลฝอยซึ่งเป็นมลพิษที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม จึงมีความสำคัญที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการลด การคัดแยก การทิ้งขยะ การเก็บรวบรวม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการกำจัด ณ สถานที่กำจัดขยะที่ถูกหลักวิชาการ ทั้งด้านสุขอนามัย ทัศนียภาพ และสิ่งแวดล้อมต่อไป

ขยะมูลฝอยคืออะไร?

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้วมุลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น

ประเภทของ ขยะมูลฝอย

หน่วยงานภาครัฐเป็นแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยหลากหลายประเภท จึงได้มีการจัดแบ่งประเภทขยะมูลฝอยและถังขยะเพื่อให้ง่ายต่อการจัดการและการควบคุมดูแลขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน โดยแบ่งประเภทได้ ดังนี้

- **ขยะอินทรีย์** เป็นขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยขยะอินทรีย์จะทิ้งในถังขยะสีเขียว
- **ขยะรีไซเคิล** เป็นขยะที่สามารถนำไปแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ กระป๋องเครื่องดื่ม อะลูมิเนียม เศษพลาสติก เศษโลหะ กล่องเครื่องดื่มแบบยูเอชที โดยขยะรีไซเคิลจะทิ้งในถังขยะสีเหลือง
- **ขยะอันตราย** เป็นขยะที่มีความเป็นอันตรายหรือมีส่วนประกอบเป็นสารที่มีอันตราย เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉายหรือแบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ กระป๋องบรรจุสารเคมี ตลับหมึก หลอดไฟ น้ำยาล้างห้องน้ำ ขยะประเภทนี้ต้องมีการแยกทิ้งจากขยะประเภทอื่น ๆ อย่างชัดเจน เนื่องจากต้องนำไปกำจัดหรือบำบัดด้วยวิธีเฉพาะเพื่อป้องกันความเป็นพิษปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม โดยขยะอันตรายจะทิ้งในถังขยะสีส้ม
- **ขยะทั่วไป** เป็นขยะอื่นนอกเหนือจากขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยาก และไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ถูขนมขบเคี้ยว ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป กระดาษห่ออาหาร ถูพลาสติก กล่องโฟม หลอดกาแฟ ซองครีมเทียม และซองน้ำตาล ซึ่งเป็นขยะที่ต้องนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง อาทิ การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การเผาในเตา โดยขยะทั่วไปจะทิ้งในถังขยะสีน้ำเงิน

“หลักการ 3R” เพื่อจัดการขยะมูลฝอย

Reduce คือ การลดปริมาณการใช้สิ่งของที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการใช้ของฟุ่มเฟือยเพื่อลดการสูญเสียและลดปริมาณขยะมูลฝอยมากที่สุด เช่น การใช้ตระกร้าหรือถุงผ้าในการจับจ่ายซื้อของเพื่อลดปริมาณพลาสติกและโฟมซึ่งกำจัดยาก การใช้แก้วส่วนตัวแทนการใช้แก้วครั้งเดียวแล้วทิ้ง การใช้ปิ่นโตหรือกล่องใส่อาหารเพื่อลดขยะโฟมซึ่งย่อยสลายยาก

Reuse คือ การนำของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้อีกโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพ เช่น การใช้กระดาษสองหน้า การใช้ฉากรับไฟฉายแบบชาร์จใหม่ การใช้สินค้ามือสอง

Recycle คือ การนำขยะรีไซเคิล ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้มาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิต หรือเพื่อผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น การนำกระป๋องอะลูมิเนียมมาหลอมเป็นขาเทียม การนำกล่องเครื่องดื่มยูเอชทีมาแปรรูปเป็นลังกา การนำกระดาษมาแปรรูปเป็นกล่องทิชชู การนำขวดพลาสติกใสมาแปรรูปเป็นเสื้อ เป็นต้น

ทำไม?

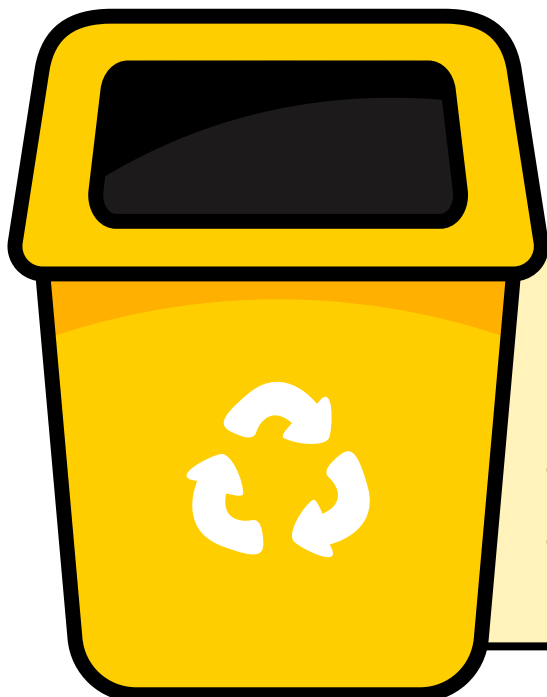

ต้องคัดแยกขยะมูลฝอย

ขยะอินทรีย์

รวบรวมนำไปทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ ซึ่งหากนำไปทิ้งร่วมกับขยะประเภทอื่น จะทำให้เกิดการเน่าเหม็น เกิดสภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจ ดังนั้น ขยะประเภทนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องคัดแยกออกมาจัดการให้ถูกต้อง

ขยะรีไซเคิล

อาทิ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ เมื่อคัดแยกออกมาจะไม่เกิดปัญหาปนเปื้อนกับ ขยะอินทรีย์ ไม่เกิดกลิ่นเหม็น ทำให้ง่ายต่อการนำไปรีไซเคิล โดยขายให้ร้านรับซื้อ ของเก่า และเข้าสู่อุตสาหกรรมรีไซเคิลเพื่อแปรรูปเป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ใหม่

ขยะอันตราย

เมื่อทิ้งของเสียอันตรายรวมกับขยะทั่วไป สารอันตรายหรือสารพิษ เช่น สารปรอท สารตะกั่ว อาจปนเปื้อนออกมาสู่ดิน น้ำ อากาศ ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ สัตว์ และพืช ดังนั้น ต้องแยกขยะอันตรายทิ้งตามวันที่ฝ่ายอาคารสถานที่กำหนดให้ เอามาทิ้งหรือทิ้งในภาชนะที่รองรับขยะอันตราย ณ จุดหรือสถานที่ที่กำหนด เพื่อ รวบรวมเก็บขนไปเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลหรือนำไปกำจัดได้อย่างถูกวิธีต่อไป

ขยะทั่วไป

เมื่อแยกขยะมูลฝอยประเภทอื่นออกไปแล้ว ก็ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปกำจัดต่อไป

แนวปฏิบัติการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย
ภายในสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

แยกขยะ ยังโง่ให้ดู

ทริกง่ายๆ จะได้แยกไม่ยาก

ถังเขียว

**ขยะเปียก/
ขยะย่อยสลาย**

คัดแยกอาหาร กิ่งไม้ และ
ใบไม้ออกจากขยะอื่น ๆ
และจัดหาภาชนะที่มี
ฝาปิดเพื่อแยกเศษ
อาหาร ผัก ผลไม้

ถังเหลือง

ขยะรีไซเคิล

แยกขยะรีไซเคิลที่ขายได้
แต่ละประเภทให้เป็น
ระเบียบเพื่อสะดวกในการ
หยิบใช้หรือจำหน่าย

ถังแดง

ขยะอันตราย

แยกขยะอันตรายออกจาก
ขยะอื่น ๆ โดยในการ
คัดแยกต้องระวังไม่ให้ขยะ
อันตรายแตกหัก หรือสาร
เคมีที่บรรจุอยู่เข้าสู่ร่างกาย

ถังฟ้า

ขยะทั่วไป

แยกขยะย่อยสลายยาก
และไม่คุ้มค่าสำหรับ
นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
เช่น ขยะพลาสติกเปื้อนเศษ
อาหาร โฟมเปื้อนเศษ
อาหาร ห่อพลาสติกใส่ขนม

แยกขยะ กัน

